

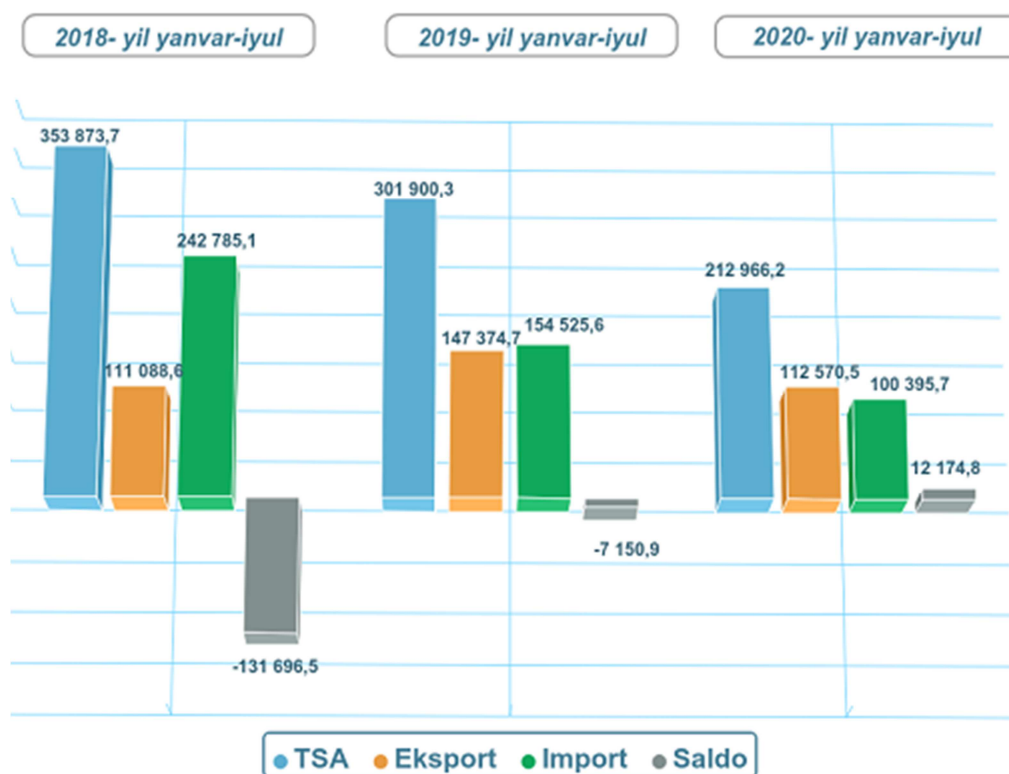

SURXONDARYO VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASI (2020- yil yanvar- iyul oylari uchun dastlabki ma`lumot)

Tashqi iqtisodiy faoliyat, xususan mamlakatda amalga oshirilayotgan tashqi savdo siyosatining natijasi to'g'ridan-to'g'ri aholi turmush darajasiga ta'sir qiladi.

2020- yilning yanvar-iyul oylari natijalariga ko'ra viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) 212 966,2 ming AQSh dollarini tashkil qildi va o'tgan yilning shu davriga nisbatan 88 934,1 ming AQSh dollariga kamaydi.

TASHQI SAVDO
AYLANMASI
VA BALANSI
(yanvar-iyul,
ming. AQSh
dollari)

Ma`lumot uchun: O`zbekiston Respublikasi tovarlar tashqi savdosi statistika ko`rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat Tovar nomenklaturasi (keying o`rinlarda TIF TN) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o`rinlarda – XSST) ishlatiladi. Bu o`z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon

SURXONDARYO VILOYATI BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO`LGAN DAVLATLAR (2020- yil yanvar-iyul, ming. AQSh dollari, ulushi, % da)

beradi. Tovarlarini XSST bo`yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o`rtasida o`tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

TSAning umumiy hajmidan eksport 112 570,5 ming AQSh dollariga etdi (2019- yil yanvar-iyuliga nisbatan 23,6 % pasayish qayd etildi), import esa 100 395,7 ming AQSh dollarini tashkil etdi (pasayish 35,0 %). Tashqi savdo aylanmasining 12 174,8 ming AQSh dollari miqdoridagi faol saldosini qayd etildi.

Top-10 davlatlar	TSA	Eksport	Import	Ulushi, % da
Xitoy Xalq Respublikasi	76 678,4	33533,8	43 144,5	36,0
Rossiya Federatsiyasi	30 882,0	14619,1	16 262,9	14,5
Afg`oniston	28 167,4	28060,5	106,9	13,2
Qozog`iston	17 393,3	4159,1	13 234,1	8,2
Pokiston	16 254,2	14644,6	1 609,6	7,6
Turkiya	9 702,8	2531,8	7 171,0	4,6
Tojikiston	8 677,2	4559,8	4 117,3	4,1
Qirg`iz Respublikasi	7 236,0	6256,4	979,6	3,4
Koreya Respublikasi	2 863,6	3,0	2 860,6	1,3
Germaniya	2 625,2	103,8	2 521,4	1,2

Eksport tarkibida sezilarli o'zgarishlarga import tovarlar o'rnini bosadigan mahsulotlar ishlab chiqarishning o'sishi va sanoat ishlab chiqarishni diversifikatsiya qilish natijasida erishildi.

Surxondaryo viloyati dunyoning 53 dan ortiq mamlakatlari bilan savdo aloqalarini amalga oshiradi. Ularning tashqi savdo aylanmasining eng katta hajmi Xitoy (36,0 %), Rossiya Federatsiyasi (14,5 %), Afg'oniston (13,2 %), Qozog'iston (8,2 %), Pokiston (7,6 %), Turkiya (4,6 %), Tojikiston (4,1 %), Qirg'iz Respublikasi (3,4 %) va Germaniya (1,2 %).

Shuningdek, qo`shni davlatlar bilan o`zaro aloqalarni mustahkamlash, mamlakatlarni ijtimoiy-iqtisodiy, savdo-sanoat hamda madaniy sohalardagi aloqalarini rivojlantirish borasida katta ishlar amalga oshirilayotganini ko`rish mumkin.

Xususan, so`nggi yillarda TSAda jiddiy o`zgarishlar kuzatildi, masalan, Qirg'iziston va Tojikiston kabi davlatlar bilan sezilarli o'zgarishlar yuz berdi. Qirg'iziston, Tojikiston va Afg'oniston bilan faol tashqi savdo balansi mavjudligini mamlakatning tashqi savdosidagi ijobiy natija deb hisoblash mumkin.

TSAning boshqa davlatlar bilan eng katta hajmi (qo'shni davlatlardan tashqari) Xitoy, Rossiya, Pokiston va Turkiyaga to'g'ri keladi.

Tashqi iqtisodiy faoliyat sohasida 20 ta yirik sherik-davlat orasida yettita mamlakat bilan, jumladan Afg'oniston (27 953,5 ming AQSh dollari), Pokiston (13 034,9 ming) bilan faol tashqi savdo balansi mavjud.), Qirg'iziston (5276,8 ming AQSh dollari), Singapur (1610,6 ming AQSh dollari), Tojikiston (442,5 ming AQSh dollari), Ozarbayjon (133,0 ming AQSh dollari) Estoniya (80,6 ming AQSh dollari). Tashqi savdo aylanmasining passiv qoldig'i qolgan 13 ta mamlakatda saqlanib qolmoqda.

SURXONDARYO VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI (yanvar-iyul, ming. AQSh dollari)

Davlatlar	2018- y.	2019- y.	2020- y.
XITOIY XALQ RESPUBLIKASI	37 600,6	90 507,6	76 678,4
Eksport	4 276,5	33 997,9	33 533,8
Import	33 324,0	56 509,7	43 144,5
Saldo	-29 047,5	-22 511,8	-9 610,7
Rossiya Federatsiyasi	34 078,5	26 356,8	30 882,0
Eksport	15 380,1	12 516,1	14 619,1
Import	18 698,4	13 840,6	16 262,9
Saldo	-3 318,4	-1 324,5	-1 643,8
Afg`oniston	33 046,7	34 665,9	28 167,4
Eksport	33 030,1	34 575,1	28 060,5
Import	16,6	90,8	106,9
Saldo	33 013,6	34 484,3	27 953,5
Qozog`iston	63 326,8	27 324,3	17 393,3
Eksport	33 920,1	14 370,3	4 159,1
Import	29 406,7	12 954,0	13 234,1
Saldo	4 513,4	1 416,3	-9 075,0
Pokiston	31 426,0	45 007,8	16 254,2
Eksport	6 439,8	41 287,8	14 644,6
Import	24 986,2	3 720,0	1 609,6
Saldo	-18 546,4	37 567,8	13 034,9
Turkiya	23 791,4	17 872,7	9 702,8
Eksport	5 522,7	1 950,5	2 531,8
Import	18 268,6	15 922,2	7 171,0
Saldo	-12 745,9	-13 971,7	-4 639,2
Tojikiston	12 788,5	11 387,7	8 677,2
Eksport	645,3	3 577,2	4 559,8
Import	12 143,2	7 810,5	4 117,3
Saldo	-11 497,9	-4 233,3	442,5

SURXONDARYO VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI (yanvar-iyul, ming. AQSh dollari)

Davlatlar	2018- y.	2019- y.	2020- y.
Qirg'iz Respublikasi	1 007,7	130,4	7 236,0
Eksport	505,8	30,3	6 256,4
Import	501,9	100,1	979,6
Saldo	4,0	-69,8	5 276,8
Germaniya	18 703,6	12 415,1	2 863,6
Eksport	1143,4	192,9	3,0
Import	17 560,2	12 222,2	2 860,6
Saldo	-16 416,8	-12 029,3	-2 857,6
Germaniya	12 761,9	1 217,3	2 625,2
Eksport	501,5	141,5	103,8
Import	12 260,3	1 075,8	2 521,4
Saldo	-11 758,8	-934,2	-2 417,6
Ukraina	12 508,3	3 710,1	1 841,6
Eksport	719,8	578,0	550,1
Import	11 788,5	3 132,2	1 291,5
Saldo	-11 068,7	-2 554,2	-741,4
Singapur	-	-	1 610,6
Eksport	-	-	1 610,6
Import	-	-	-
Saldo	-460,6	-3 529,1	1 610,6
Italiya	2 074,0	336,2	1 155,4
Eksport	0,6	-	-
Import	2 073,4	336,2	1 155,4
Saldo	-2 072,8	-336,2	-1 155,4
Belarussiya	872,8	4 429,4	1 154,6
Eksport	1,1	429,9	324,8
Import	871,7	3 999,5	829,7
Saldo	-870,5	-3 569,7	-504,9

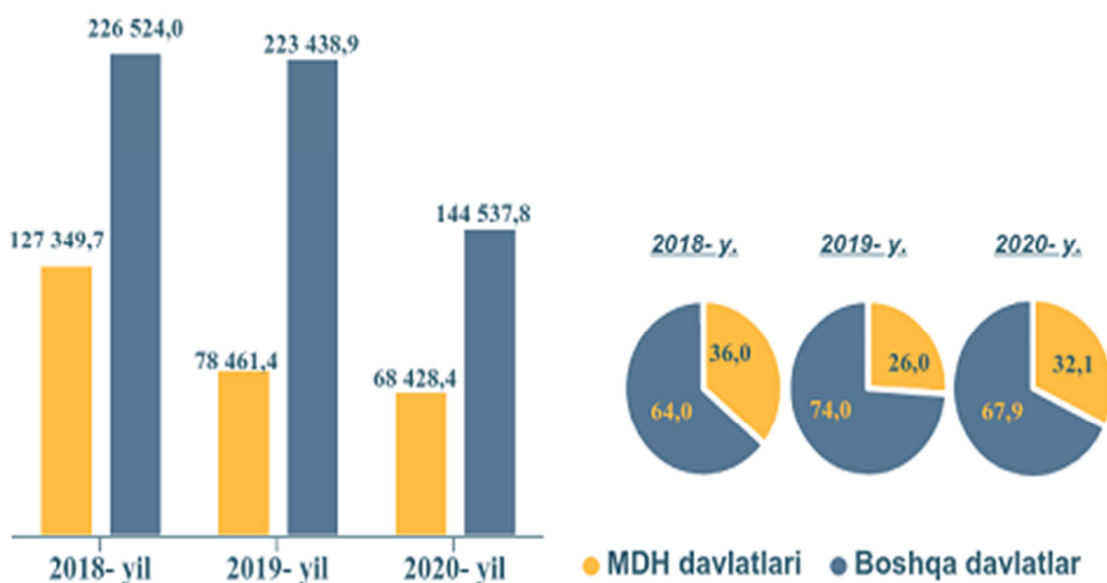
SURXONDARYO VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI (yanvar-iyul, ming. AQSh dollari)

Davlatlar	2018- y.	2019- y.	2020- y.
Eron	3 125,9	5 642,3	1 087,3
Eksport	1 078,5	837,6	-
Import	2 047,4	4 804,7	1 087,3
Saldo	-968,9	-3967,2	-1 087,3
Hindiston	13 743,5	1 670,3	953,0
Eksport	704,6	26,8	174,1
Import	13 039,0	1 643,5	778,8
Saldo	-12 334,4	-1 616,6	-604,7
Litva	2 934,2	3 118,0	936,5
Eksport	-	181,5	15,6
Import	2 934,2	2 936,4	920,9
Saldo	-2 934,2	-2 754,9	-905,4
Turkmaniston	1 850,5	5 033,4	933,4
Eksport	134,4	108,4	11,7
Import	1 716,1	4 925,0	921,7
Saldo	-1581,7	-4816,6	-910,1
Estoniya	40,7	99,0	349,4
Eksport	-	-	215,0
Import	40,7	99,0	134,4
Saldo	-40,7	-99,0	80,6
Ozarbajjon	715,3	77,4	291,0
Eksport	715,3	35,1	212,0
Import	-	42,3	79,0
Saldo	715,3	-7,1	133,0

SURXONDARYO VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLAN-MASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI (yanvar-iyul, ming. AQSh dollari, ulushi, % da)

Respublika hukumati tomonidan tashqi savdoni har tomonlama qo'llab-quvvatlash va hamkorlikni mustahkamlash bo'yicha ko'rilayotgan chora-tadbirlar natijasida xorijiy mamlakatlarning tashqi savdo aylanmasining 2018- yilning shu davriga nisbatan ulushi 3,9 % ga oshdi va ularning tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 2020- yilning yanvar-iyul oylarida 67,9 % ni tashkil etdi.

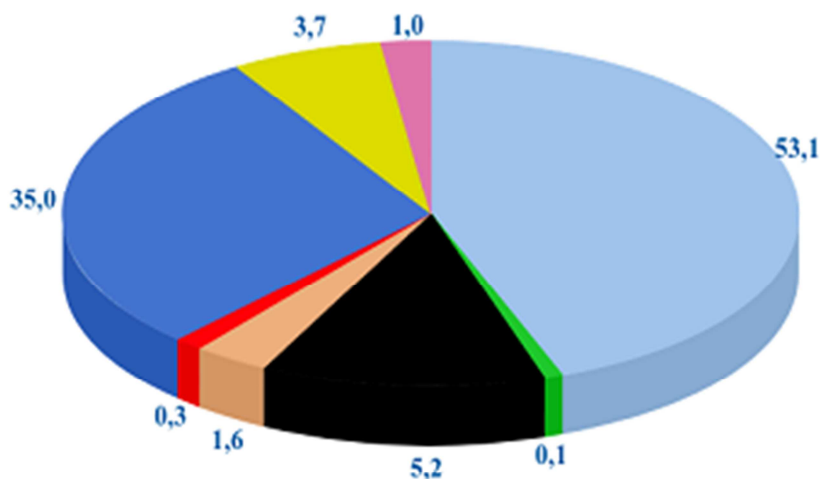
2020- yil yanvar-iyul oylarida MDH mamlakatlarining tashqi savdo aylanmasi hajmi 2019- yilning shu davriga nisbatan pasaygan (12,8 % ga kamaygan) va umumiy tashqi savdo aylanmasining 32,1 % ni tashkil etdi.

O`ZBEKISTON RESPUBLIKASINING EKSPORTI (2020-yil yanvar-iyul)

Joriy yilning yanvar-iyul oylarida eksport qiluvchi subyektlarning umumiy soni 253 tani tashkil etib, bu eksport hajmini 112 570,5 ming AQSh dollariga yetkazishni ta'minladi. AQSh (2019-yilning shu davriga nisbatan pasayish 23,6 % ni tashkil etdi).

Eksport tarkibida 99,0 % tovarlar egallaydi, asosan, oziq-ovqat mahsulotlari (53,1 %), sanoat mahsulotlari (35,0 %) to'g'ri keladi.

XSST
BO`YICHA
EKSPORT
TARKIBI
(2020- yil
yanvar-iyul,
ulushi, % da)

	XSST tarkibi	Ming. AQSh dollari			Umumiy hajmga nisbatan, % da		
		Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
MDH VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARGA EKSPORT TARKIBI (2020- yil yanvar-iyul)	Jami	112 570,5	30 712,5	81 858,0	100,0	100,0	100,0
	shu jumladan:						
	Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	59 787,7	21 698,1	38 089,6	53,1	70,6	46,5
	Ichimliklar va tamaki	71,9	53,2	18,6	0,1	0,2	-
	Yoqilg'i bundan mustasno, nooziq-ovqat xom ashyolari	5 862,3	1 595,7	4 266,6	5,2	5,2	5,2
	Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materiallar	42,3	22,7	19,6	-	0,1	-
	Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	1 850,9	1 151,5	699,4	1,6	3,7	0,9
	Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	307,4	162,0	145,4	0,3	0,5	0,2
	Sanoat mahsulotlari	39 364,2	1 767,2	37 596,9	35,0	5,8	45,9
	Mashinalar va transport uskunolari	33,4	21,6	11,8	-	0,1	-
	Har xil tayyor mahsulotlar	4 173,0	3 725,7	447,3	3,7	12,1	0,6
	Xizmatlar	1 077,5	514,7	562,8	1,0	1,7	0,7

Tovarlarni eksport qilish yo'nalishida farq mavjud MDH va boshqa xorijiy davlatlar o'rtasidagi xizmatlar. Shunday qilib, MDH mamlakatlariga eksportning 70,6 foizi to'g'ri keladi.

Birinchi navbatda bu oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar, undan keyin turli xil tayyor mahsulotlar va ishlab chiqarilgan mahsulotlar.

**MDH
VA BOSHQA
XORIJIY
DAVLATLARGA
TOVAR
VA XIZMATLAR
EKSPORTINING
O`SISH
SUR`ATLARI
(2020- yil
yanvar-iyul)**

XSST tarkibi	2019- yilning yanvar-iyuliga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami	76,4	97,0	70,7
shu jumladan:			
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	61,0	87,6	52,0
Yoqilg'i bundan mustasno, noziq-ovqat xom ashyolari	166,2	3,3 m.	140,0
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materialla	64,7	34,7	
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	180,9	113,0	165,7 m.
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	17,7 m.	9,4 m.	
Sanoat mahsulotlari	92,0	39,9	98,0
Mashinalar va transport uskunalari	20,6	158,2	8,0
Har xil tayyor mahsulotlar	29,7 m.	26,5 m.	
Xizmatlar	64,6	71,8	59,2

**MDH
VA BOSHQA
DAVLATLARGA
TOVAR
VA XIZMATLAR
EKSPORTI
HAJMLARI
DINAMIKASI
(yanvar-iyul,
ming. AQSh
dollari,
ulushi, % da)**

Hisobot davrida MDH mamlakatlariga turli xil tayyor mahsulotlar, sanoat tovarlari, nooziq-ovqat xom ashyolari, yoqilg'i, hayvonot va o'simlik moylari, shuningdek kimyoviy moddalar va shu kabi mahsulotlar eksporti oshdi, asosan oziq-ovqat va tirik hayvonlar, sanoat mahsulotlari eksporti pasayishi qayd etildi.

Eksport qilinadigan tovarlar va xizmatlar tarkibi tahlili boshqa mamlakatlarga yuborilgan 2020- yil yanvar-iyul oylarida 2019-yilning yanvar-iyul oylariga nisbatan yoqilg'i, hayvonot va o'simlik moylari, shuningdek, turli xil tayyor mahsulotlar va kimyoviy moddalardan tashqari nooziq-ovqat xom ashyolari eksporti hajmi oshganligini ko'rsatdi. Oziq-ovqat va tirik hayvonlar, ishlab chiqarilgan mahsulotlar va xizmatlar eksporti kamaydi.

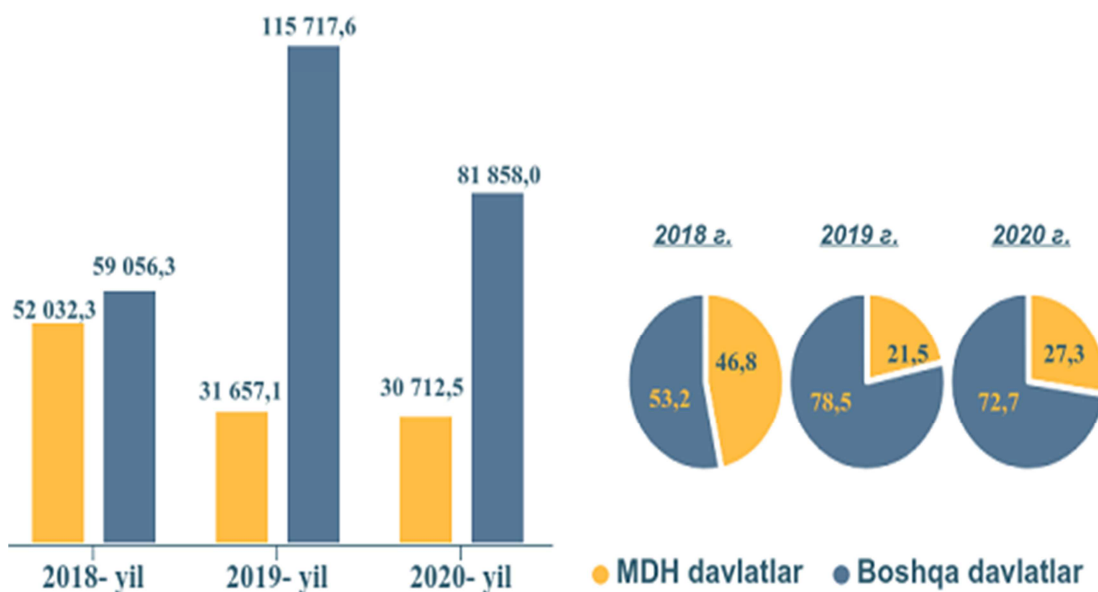
XSST tarkibi	2018- y.	2019- y.	2020- y.
Jami	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:			
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	81,7	66,5	53,1
Ichimliklar va tamaki	-	-	0,1
Yoqilg'i bundan mustasno, nooziq-ovqat xom ashyolari	5,5	2,4	5,2
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materialla	2,3	0,1	-
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	-	0,7	1,6
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	0,1	-	0,3
Sanoat mahsulotlari	8,6	29,0	35,0
Mashinalar va transport uskunalari	-	0,1	-
Har xil tayyor mahsulotlar	-	0,1	3,7

XSST tarkibi	2018- y.	2019- y.	2020- y.
Xizmatlar	1,8	1,1	1,0

So'nggi uch yil ichida boshqa xorijiy mamlakatlarga eksport qilish hajmi oshdi va ularning umumiy hajmidagi ulushi 53,2 % dan 71,7 % ga ko'tarildi. Mos ravishda MDH mamlakatlariga eksportning umumiy hajmidagi ulushi 46,8 % dan pasaydi. 27,3 % gacha.

2019- yil yanvar-iyul oylari bilan taqqoslaganda EKSPORT DAVLATLARGA MDH va BOSHQA XORIJIY DAVLATLAR (yanvar-iyul oylari uchun, ming AQSh dollari, ulush,%)

2019- yil yanvar-iyul oylariga nisbatan tashqi savdo aylanmasida tovarlar va xizmatlar eksportidagi asosiy sheriklarimiz Xitoy (umumiy eksportning 29,8%), Afg'oniston (24,9%) kabi davlatlardir, Rossiya Federatsiyasi (13,0%), Pokiston (13,0%),

SURXONDARYO VILOYATI EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR-NING ULUSHI (2020- yil yanvar-iyul, % da)

Qirg'iziston (5,6%), Tojikiston (4,1%) va Qozog'iston (3,7%). Ularning umumiy eksport hajmidagi ulushi 94,1% ga etdi.

2020- yil yanvar-iyul oylarida, 2019- yilning shu davriga nisbatan Pokiston tovarlar va xizmatlar eksportida ettita yirik sherik mamlakatlari orasida XXRda etakchi mavqeiini yo'qotdi va uchinchi o'rinni egalladi. Afg'oniston ikkinchi, Rossiya Federatsiyasi esa beshinchi o'rindan uchinchi o'ringa ko'tarildi.

Hamkor mamlakatlarning tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha jug'rofiyasi 2019- yilning shu davriga nisbatan 31 tadan 25 tagacha pasaydi.

SURXONDARYO VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O`SISH SUR`ATLARI (yanvar-iyul)

SURXONDARYO VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O`SISH SUR`ATLARI (yanvar-iyul)

Davlatlar	Ming.AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		O'rni	
	2019- y.	2020- y.	2019- y.	2020- y.	2019- y.	2020- y.
XXR	33 997,9	33 533,8	8,0 m.	98,6	3	1
Afg`oniston	34 575,1	28 060,5	104,7	81,2	2	2
Pokiston	41 287,8	14 644,6	6,4 m.	35,5	1	3
Россия	12 516,1	14 619,1	81,4	116,8	5	4
Qirg'iz Respublikasi	30,3	6 256,4	6,0	20,7 m.	26	5
Tojikiston	3 577,2	4 559,8	5,5 m	127,5	6	6
Qozog`iston	14 370,3	4 159,1	42,4	28,9	4	7
Turkiya	1 950,5	2 531,8	35,3	129,8	7	8
Singapur	-	1 610,6	-	-	32	9
Ukraina	578,0	550,1	80,3	95,2	10	10
Belarus Respublikasi	429,9	324,8	377,4 m.	75,6	11	11
Estoniya	-	215,0	-	-	33	12
Ozarbajjon	35,1	212,0	4,9	6,0	25	13
Iroq	257,9	181,3	136,2	70,3	13	14
Hindiston	26,8	174,1	3,8	6,5 m.	27	15

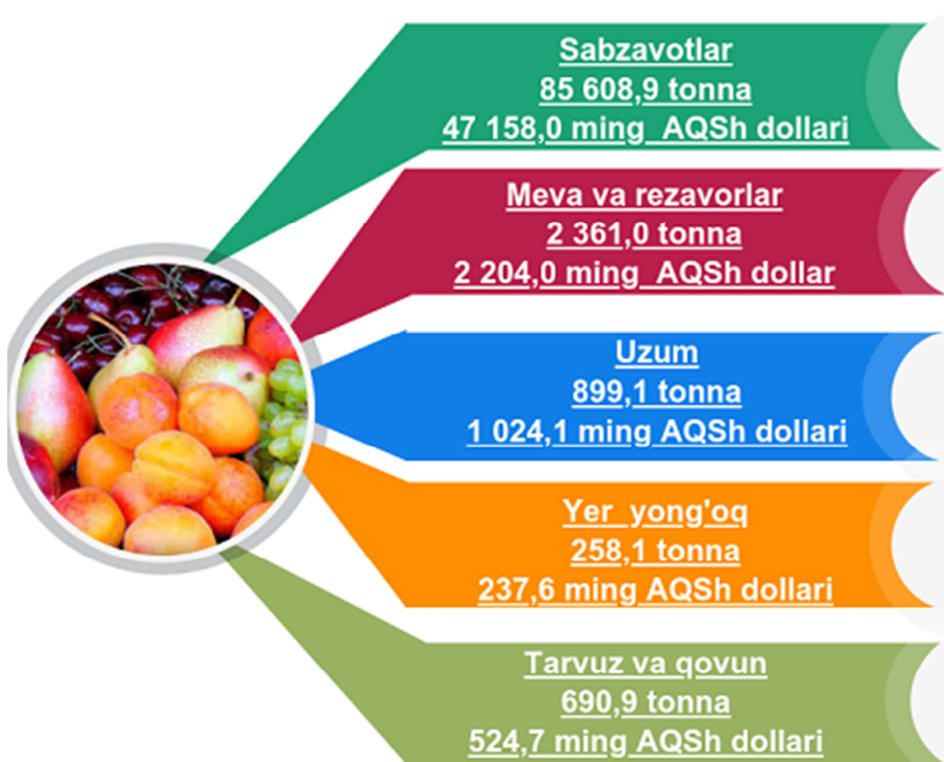
Ushbu mamlakatlarga eksport qilinayotgan tovarlar tarkibiga asosan mineral yoqilg`i, yog`lash moylari va shunga o`xshash materiallar, material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari hamda turli xil tayyor buyumlar kiradi.

Meva va sabzavotlarni eksport qilish hajmi jismoniy ko'rinishda 89 818,1 tonnadan ko'proqni tashkil etdi va qiymat jihatidan 51 148,5 ming AQSh dollaridan oshdi (2019- yilning shu davriga nisbatan pasayish darajasi 1,6 % ni tashkil etdi, 44,4 %). Shundan 85 608,9 tonna sabzavot eksport qilindi.

47158,0 ming dollar. AQSh dollari shuningdek, 2204,0 ming

**MEVA-
SABZAVOT
MAHSULOT-
LARI
EKSPORTI**
(2020- yil
yanvar-iyul,
ming. AQSh
dollari)

AQSh dollari miqdoridagi 2361,0 tonna meva va reza mevalari (qiymati 2019 yilning shu davriga nisbatan pasayish sur'ati mos ravishda 41,9 % va 75,3 % ni tashkil etdi).

Hukumat qishloq xo'jaligi va bog'dorchilikni rivojlantirishga katta e'tibor qaratayotgani bois yildan-yilga eksport qilinayotgan mahsulotlar sifati va hajmi oshmoqda. 2020- yil yanvar-iyul oylarida eksportning umumiy hajmida meva-sabzavot mahsulotlarining ulushi 45,4 % ni tashkil etdi.

Meva va sabzavotlarning asosiy eksport bozorlari Afg'oniston, Rossiya, Pokiston va Qozog'istonda joylashgan. Meva va sabzavotlarni eksport qilish bo'yicha eng katta hajm Afg'onistonga to'g'ri keladi (Jami meva va sabzavotlarning 39,8 %), Rossiya Federatsiyasi (26,0 %) va Pokiston (20,7 %) Qozog'istonda (7,9 %).

**MEVA -
SABZAVOT
MAHSULOT-
LARINING
EKSPORT
GEOGRAFIYASI
(yanvar-iyul)**

Davlatlar	2019- yil			2020- yil		
	tonna	ming. AQSh dollari	ulushi*, % da	tonna	ming. AQSh dollari	ulushi*, % da
Afg`oniston	16 870,3	28 156,6	30,6	29 711,9	20 348,8	39,8
Rossiya Federatsiyasi	15 156,5	7 138,3	7,8	31 000,4	13 304,8	26,0
Pokiston	16 572,6	36 355,3	39,5	6 758,1	10 577,4	20,7
Qozog`iston	32 466,5	14 299,6	15,5	17 692,6	4 026,3	7,9
Qirg`iz Respublikasi	-	-	-	375,1	751,0	1,5
Ukraina	2 096,5	575,0	0,6	1 453,2	550,1	1,1
Belarus Respublikasi	1 213,4	358,3	0,4	1 303,7	324,8	0,6
Tojikiston	1 448,6	1 725,2	1,9	365,3	321,3	0,6
Ozarbajjon	-	-	-	208,5	183,5	0,4
Iroq	524,5	257,9	0,3	239,0	181,3	0,4
XITOIY XALQ RESPUBLIKASI	2 046,6	1 539,7	1,7	153,5	156,7	0,3
Polsha	861,1	286,1	0,3	289,9	131,8	0,3
AQSH	76,8	54,0	0,1	18,0	87,0	0,2
Gruziya	126,9	114,9	0,1	87,2	82,9	0,2
Germaniya	43,1	141,5	0,2	44,0	70,8	0,1
Boshqalar	1 759,0	1 052,3	1,1	117,8	49,9	0,1

*-qiymat ifodasidan

**TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARINI
EKSPORT QILISH**

To'qimachilik mahsulotlari eksporti hajmining o'sishini to'g'ridan-to'g'ri tayyor mahsulot ishlab chiqarish va paxta xom ashyosi etishtirish o'rniga qo'shimcha qiymatni shakllantirishdagi islohotlar natijasida ko'rish mumkin.

2020- yil yanvar-iyul oylarida to'qimachilik mahsulotlari 42 742,1 ming AQSh dollari miqdorida eksport qilindi, bu umumiy eksport hajmining 38,0 foizini tashkil etdi.

To'qimachilik eksportining asosiy ulushini paxta iplari (88,0%) va tayyor trikotaj kiyimlar (7,1%) tashkil etadi..

**DAVLATLAR
KESIMIDA
TO`QIMACHI-
LIK MAHSULOT-
LARI EKSPORTI
DINAMIKASI
(yanvar-iyul,
ming. AQSh
dollari)**

Наименование товара	2018- y.	2019- y.	2020- y.
Bcero	10 784,1	44 512,7	42 742,1
Paxtadan yigirilgan ip	8 932,4	39 989,6	37 605,7
Tayyor trikotaj kiyimlar	-	140,4	3 052,1
Ipak va ipak buyumlari	1 291,3	1 638,5	1 108,1
Tayyor tikuv kiyimlari	-	-	325,9
Paxta matolari	384,6	2 710,1	317,0
Trikotaj mato	-	-	183,5
Boshqa tayyor matolar, lattalar	175,8	29,2	89,5
Boshqa tovarlar	-	-	29,5

**TO'QIMACHILIK
MAHSULOTLARI
EKSPORT QILISH
GEOGRAFIYASI
(2020- YIL
YANVAR-IYUL
OYLARI)**

Наименование товара	2018- y.	2019- y.	2020- y.
Gilam va boshqa to'qimachilik zamin qoplamalari	-	5,0	23,8

Respublikaning to'qimachilik sanoatini diversifikatsiya qilish va tayyor mahsulot eksportini rag'batlantirish bo'yicha olib borilayotgan amaliy ishlar natijasida mamlakatimizning bu boradagi salohiyati tobora ortmoqda.

To'qimachilik mahsulotlarining eng katta ulushi XXR (33,051,6 ming AQSh dollari - 77,3%), Qirg'iziston (3 774,6 ming AQSh dollari - 8,8%) va Pokistonga (3 152,8 ming) to'g'ri keladi. AQSh dollari - 7,3%).

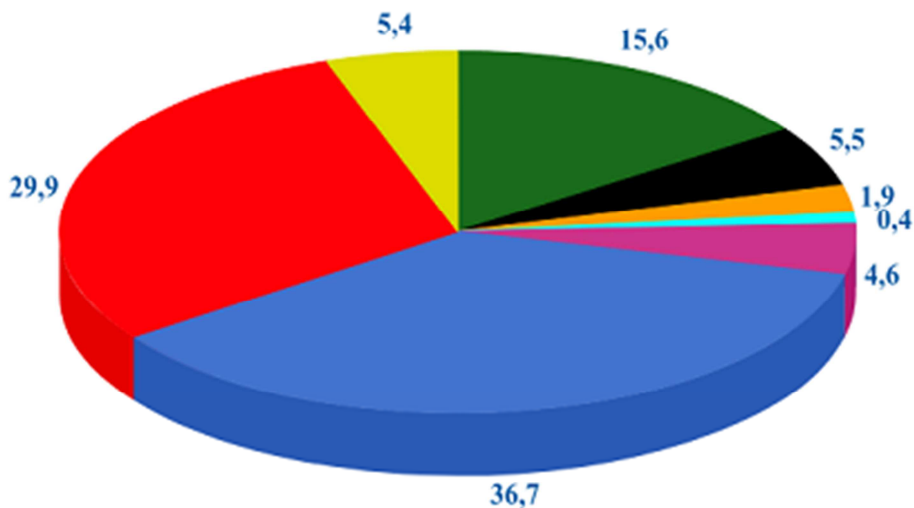
Davlatlar	2018-y.	2019-y.	2020-y.
XXR	3 059,0	25 971,5	27 505,3
Qirg'iz Respublikasi	-	-	3 770,6
Pokiston	59,5	3 921,8	2 574,7
Turkiya	2 945,8	912,9	932,3
Rossiya Federatsiyasi	2 559,1	4 456,5	790,8
Hindiston	-	-	174,1
Afg'oniston	146,2	29,2	111,2
Tojikiston	-	5,0	99,1
Koreya Respublikasi		781,3	-
Belarus Respublikasi	302,1	520,3	-
Vetnam	-	70,4	-
Eron			

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING IMPORTI
(2020-yil yanvar-iyul)**

2020- yil yanvar-iyul oylarida import hajmi 100 395,7 ming. AQSh dollarini va 2019- yilning mos davriga nisbatan 35,0 % ni tashkil etdi.

**IMPORT
TARKIBI**
(2020- yil
yanvar-iyul,
ulushi, % da)

Import tarkibida eng katta ulush, sanoat tovarlari (36,7 %), mashina va transport uskunalari (29,9 %), shuningdek oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (15,6 %) egallaydi.

- Oziq-ovqat va tirik hayvonlar - 15,6 %
- Yoqilg'i bundan mustasno, nooziq-ovqat xom ashyolari - 5,5
- Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materiallar - 1,9 %
- Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar - 0,4 %
- Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar - 4,6 %
- Sanoat mahsulotlari - 36,7 %
- Mashinalar va transport uskunalari - 29,9 %
- Har xil tayyor mahsulotlar - 5,4 %

Tovar va xizmatlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2020- yilning yanvar-iyulida import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 54 108,0 ming. AQSh dollariga kamaydi va 100 377,1 ming. AQSh dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa 18,6 ming. AQSh dollariga yetdi.

**XSST BO`LIMI
BO`YICHA
IMPORT
TARKIBI
(2020- yil
yanvar-iyul)**

XSST tarkibi	Ming. AQSh dollari			Umumiy hajmga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami	100 395,7	37 716,0	62 679,8	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:						
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	15 671,6	12 670,3	3 001,3	15,6	33,6	4,9
Yoqilg'i bundan mustasno, nooziq-ovqat xom ashyolari	5 532,3	5 211,2	321,1	5,5	13,8	0,5
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materialla	1 876,7	1 871,0	5,7	1,9	5,0	-
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	394,9	394,9	-	0,4	1,0	-
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	4 655,6	1 952,6	2 703,0	4,6	5,2	4,3
Sanoat mahsulotlari	36 841,5	14 066,7	22 774,8	36,7	37,3	36,3
Mashinalar va transport uskunalari	29 986,4	1 407,8	28 578,6	29,9	3,7	45,6
Har xil tayyor mahsulotlar	5 418,2	141,5	5 276,7	5,4	0,4	8,4
Xizmatlar	18,6	0,1	18,5	-	-	-

Oziq-ovqat mahsulotlari importining eng katta ulushi (33,6%) MDH mamlakatlariga, boshqa xorijiy davlatlarda esa ularning ulushi mashina va transport uskunalari (45,6%) va sanoat tovarlariga (36,3%) to'g'ri keladi.

**XSST BO`LIMI
BO`YICHA
IMPORT
TARKIBI
(2020- yil
yanvar-iyul,
o`sishi, % da)**

XSST tarkibi	2019- yil yanvar-iyuliga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami	65,0	80,6	58,2
shu jumladan:			
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	74,3	79,0	59,6
Yoqilg'i bundan mustasno, nooziq-ovqat xom ashyolari	95,9	24 m.	9,0
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materialla	6,9 p.	7,2 m.	57,7
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	38,3	38,3	-
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	131,2	129,2	132,7
Sanoat mahsulotlari	149,7	74,5	4,0 m.
Mashinalar va transport uskunalari	35,8	20,6	37,2
Har xil tayyor mahsulotlar	38,4	4,0 m.	37,5
Xizmatlar	46,0	2,8	50,6

Import qilinadigan tovarlar va xizmatlar tarkibini tahlil qilish 2020- yil yanvar-iyul oylarida, shuningdek, 2019- yil yanvar-iyuliga nisbatan rangli va qora metallar importi ulushi 5,8 % dan 32,0 % gacha, energiya ta'minotchilari 0,2 % dan 1,9 % gacha o'sdi, mashina va uskunalari ulushi 51,1 % dan 30,4 % gacha, oziq-ovqat mahsulotlari esa 12 % dan 17,2 % gacha pasaydi.

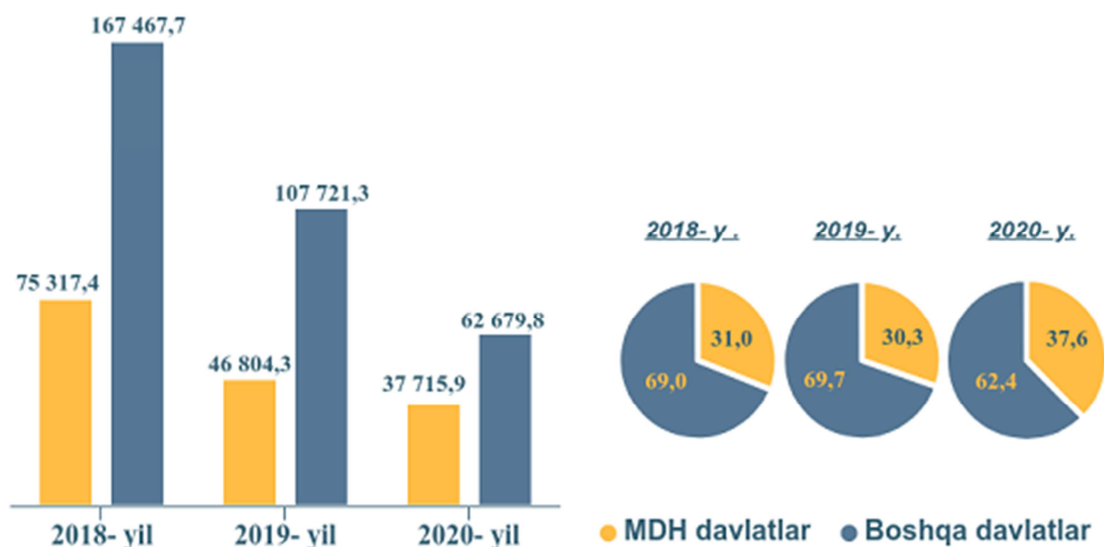

**IMPORT TARKIBI
DINAMIKASI
(2020- yil
yanvar-iyul,
ulushi, % da)**

XSST tarkibi	2018- y.	2019- y.	2020- y.
Jami	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:			
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	27,0	13,6	15,6
Ichimliklar va tamaki	-	0,2	-
Yoqilg'i bundan mustasno, nooziq-ovqat xom ashyolari	2,0	3,7	5,5
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materialla	0,3	0,2	1,9
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	2,9	0,7	0,4
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	7,3	2,3	4,6
Sanoat mahsulotlari	9,8	15,9	36,7
Mashinalar va transport uskunolari	49,1	54,2	29,9
Har xil tayyor mahsulotlar	1,5	9,2	5,4
Xizmatlar	0,1	-	-

So'nggi uch yil ichida MDH mamlakatlaridan import hajmi oshdi, 2018 yilning shu davriga nisbatan ularning umumiy importdagi ulushi 31,0% dan 37,6% ga ko'tarildi. Dinamika shuningdek, boshqa xorijiy mamlakatlardan import hajmi 33 859,6 ming AQSh dollariga kamayganligini va 2019 yilning shu davriga nisbatan ularning ulushi 62,4% tashkil etganligini ko'rsatmoqda.

**XST BO`YICHA
IMPORT
QILINGAN
AYRIM TURDAGI
MAHSULOTLAR
TARKIBI
(2020- yil
yanvar-iyul
2019- yil
yanvar-iyuliga
nisbatan)**

Hisobot davri yakunlariga ko`ra, import bo`yicha hamkor davlatlar orasida Xitoy Xalq Respublikasi umumiy import hajmida 38,4 % ulushi bilan Rossiya Federatsiyasini (14,0 %) ortda qoldirgan holda, ikkinchi o`rinni egalladi.

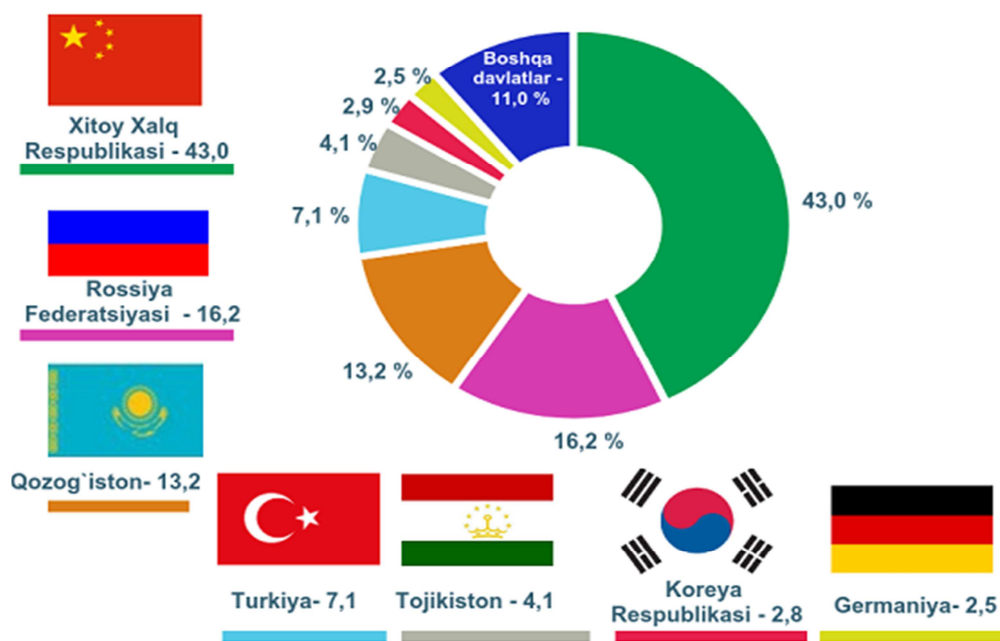
**TOVAR
VA XIZMATLAR
IMPORTIDAGI
YIGIRMATA
YIRIK HAMKOR
DAVLATLAR
O'N BESHTALIGI
(yanvar-iyul)**

Davlatlar	Ming. AQSH dollari		O`shish sur`ati, % da		O`rni	
	2019- y.	2020- y.	2019- y.	2020- y.	2019- y.	2020- y.
Xitoy Xalq Respublikasi	45 553,9	38 583,5	171,0	84,7	1	1
Rossiya Federatsiyasi	11 465,5	14 046,2	67,0	122,5	3	2
Qozog`iston	11 262,6	9 969,0	44,1	88,5	4	3
Turkiya	9 062,5	5 702,4	50,9	62,9	5	4
Tojikiston	1 074,9	2 406,8	8,8	2,2 p.	16	5
Koreya Respublikasi	6 557,0	2 278,3	67,2	34,7	6	6
Germaniya	3 524,9	1 604,0	18,1	45,5	10	7
Pokiston	11 750,7	1 384,0	68,7	11,8	2	8
Ukraina	2 919,5	1 225,4	29,2	42,0	11	9
Italiya	3 809,3	1 058,0	3,0 p.	27,8	9	10
Eron	100,1	936,4	19,9	9,4 p.	28	11
Qirg`iz Respublikasi	3 958,9	810,2	8,6 p.	20,5	8	12
Turkmaniston	326,6	806,1	17,3	2,5 p	23	13
Litva	2 864,9	763,1	98,6	26,6	12	14
Belarus Respublikasi	1 510,5	705,5	13,0	46,7	14	15

SURXONDARYO VILOYATI IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR-NING ULUSHI (2020-yil yanvar-iyul, % da)

2020- yil yanvar-iyul oylari yakuni bo'yicha Surxondaryo viloyati tomonidan 38 davlat bilan tovarlar va xizmatlar importi amalga oshirildi.

Yetti yirik hamkor davlatlar (Xitoy Xalq Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi, Qozog'iston, Turkiya, Tojikiston, Koreya Respublikasi va Germaniya) jami import hajmida 89,0 % ulushga ega bo'lib, 89 312,0 ming AQSh dollarini tashkil etadi.

Yuqorida sanab o'tilgan mamlakatlar bilan JST bo'yicha hamkorlik O'zbekiston Respublikasi Prezidentining so'nggi yillarda amalga oshirgan tashriflari natijasida baholanishi mumkin 15 davlatlarida uch yil, bu ayniqsa tashriflar hamkor davlatlar bilan imzolangan ikki tomonlama o'zaro manfaatli shartnomalar.

**Tashqi iqtisodiy faoliyat
va savdo statistikasi bo'limi**

Tel.:76-225-65-74